

"Cenâb-ı Hakkın ahdi meşiet, hikmet, inayetin ipleriyle örülmüş nûranî bir şerittir..." İzah eder misiniz, buradaki ahit "kalubela" mıdır?

"Rabbin, Âdemoğullarından, onların bellerinden zürriyetlerini almış ve onları kendilerine şahit tutarak; 'Ben sizin Rabbiniz değil miyim?' (demişti). 'Evet (buna) şahidiz.' dediler. Kıyamet günü: 'Biz bundan habersizdik.' demeyesiniz." (A'râf, 7/172).

Halef alimleri **"kalubela"** olayına temsili ve sembolik nazarı ile bakıp, bu ayetin asıl manasının insan fitratının Rabbine olan fitri temayül ve şahitliği şeklinde yorumlamışlardır. Yani kafir ne kadar inkar da etse, onun fitratı Allah'ı tanıyıp Ona fitri bir şekil de **"bela"** cevabını veriyor demişler.

Ayrıca bu görüşte olanlar,

"Her doğan çocuk İslam fitratı üzere doğar, sonra ebeveyni onu Yahudileştirir veya Hristiyanlaştırır veya mecûsileştirir."(1)

hadisinin de görüşlerini desteklediğini söylerler."(2)

"Sanki Cenâb-ı Hakkın ahdi meşiet, hikmet, inayetin ipleriyle örülmüş nûranî bir şerittir ki; ezelden ebede kadar uzanmıştır. Bu nuranî şerit, kâinatta nizam-ı umumî şeklinde tecellî ederek, silsilelerini kâinatın envainına dağıtırken, en acip silsilesini nev-i beşere uzatmıştır ve ruh-u beşerde pek çok istidat ve kabiliyetlerin tohumlarını ekmiştir. Fakat o istidatların terbiyesini ve neticesini, cüz-ü ihtiyarînin eline vermiştir. O cüz-ü ihtiyarînin yuları da şeriatın, yani delâil-i nakliyenin eline verilmiştir."

"Binaenaleyh, Cenâb-ı Hakkın ahdini bozmamak ve ifa etmek, ancak o istidatları lâıyk ve münasip yerlerine sarf etmekle olur. Ahdin nakzı ise, bozmak ve parçalamaktan ibarettir."(3)

Bu paragrafta Üstadımız, Allah'ın kainatı ve insanı ne için yarattığına ve hangi maksatla kainatta faaliyet yürüttüğüne işaret ediyor. Bu paragrafın anlamı ile **"kalubela"** arasında büyük bir benzerlik var. Lakin **"kalubela"** biraz daha insana ve onun fitratına işaret ediyor.

Gerçi paragrafın bu kısmı tam manası ile **"kalubela"** olayına işaret ediyor:

"...En acip silsilesini nev-i beşere uzatmıştır ve ruh-u beşerde pek çok istidat ve kabiliyetlerin tohumlarını ekmiştir. Fakat o istidatların terbiyesini ve neticesini, cüz-ü ihtiyarînin eline vermiştir. O cüz-ü ihtiyarînin yuları da şeriatın, yani delâil-i nakliyenin eline verilmiştir."

Binaenaleyh, Cenâb-ı Hakkın ahdini bozmamak ve ifa etmek, ancak o istidatları lââyık ve münasip yerlerine sarf etmekle olur. Ahdin nakzı ise, bozmak ve parçalamaktan ibarettir."(4)

İnsan iman edip güzel amelde bulunursa, Allah'ın kainatı yaratma maksadına uygun hareket etmiş olur.

"Allah'ın ahdi"nden maksat da iman ve ibadettir. Ahdin zıddı ise, küfür ve isyandır.

Dipnotlar:

(1) bk. *Buhârî, Cenâiz, 92; Ebû Dâvud, Sünnet, 17.*

(2) bk. *Kurtubî, el-Cami'li Ahkâmî'l-Kur'ân, Beyrut 1965, VII, 314; Mahmut Hicâzî, Furkan Tefsiri, çev. M. Keskin, İstanbul 1988, II, 365.*

(3) bk. [İşârâtü'l-İ'câz, Bakara Sûresi, 26, 27. Âyetlerin Tefsiri.](#)

(4) bk. [age.](#)